

Veřejný návrh smlouvy o koupi akcií

Právo akcionářů domáhat se uložení povinnosti učinit veřejný návrh smlouvy o koupi akcií podle ustanovení § 183b odst. 1 obch. zák. a právo na náhradu škody vzniklé porušením této povinnosti jsou samostatné nároky uplatnitelné vedle sebe. Uplatnění práva na náhradu škody tak není nikterak podmíněno předchozím uplatněním práva na uložení dané povinnosti.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Cdo 1023/2011, ze dne 20.6.2012)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobců a/ P.I.H. (Cyprus) Limited, se sídlem v N., b/ P.C.P.L., se sídlem v T., a c/ B.-S., s. r. o., se sídlem v P., všech zastoupených Mgr. Z. J., advokátem, se sídlem v P., proti žalovaným 1/ OKD, a. s., se sídlem v O., zastoupené JUDr. V.J., advokátem, se sídlem v O., a 2/ P.T. a. s., se sídlem v O., zastoupené Mgr. M.V., advokátem, se sídlem v P., o zaplacení 6,875.151,- Kč a 14,396.113,- Kč s příslušenstvím, vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 30 Cm 64/2001, o dovolání žalobkyně c/ proti rozsudku Vrchního soudu v Olomouci ze dne 2. listopadu 2010, č. j. 8 Cmo 44/2009-295, tak, že rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 2. listopadu 2010, č. j. 8 Cmo 44/2009-295, se ruší a věc se vrací odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Rozsudkem ze dne 2. července 2008, č. j. 30 Cm 64/2001-203, ve znění usnesení ze dne 24. srpna 2010, č. j. 30 Cm 64/2001-281, Krajský soud v Ostravě zamítl žalobu žalobkyně a/ o zaplacení 4,792.777,89 Kč s úrokem z prodlení specifikovaným ve výroku rozhodnutí (výrok I.), zamítl žalobu žalobkyně b/ o zaplacení 5,263.605,20 Kč s úrokem z prodlení specifikovaným ve výroku rozhodnutí (výrok II.), zamítl žalobu žalobkyně c/ o zaplacení 5,932.748,52 Kč s úrokem z prodlení specifikovaným ve výroku rozhodnutí (výrok III.) a rozhodl o nákladech řízení před soudem prvního stupně (výroky IV. a V.).

K odvolání žalobkyně c/ Vrchní soud v Olomouci v záhlaví označeným rozsudkem potvrdil výrok III. a ve vztahu k žalobkyni c/ též výroky IV. a V. rozsudku soudu prvního stupně (výrok první) a rozhodl o nákladech odvolacího řízení (výrok druhý).

Soudy vyšly z toho, že:

1/ Na společném jednání druhé žalované a (právní) předchůdkyně první žalované OKD, a. s., identifikační číslo osoby 00002593, (dále též jen „předchůdkyně první žalované“), konaném ve dnech 12. - 13. prosince 1996, bylo dohodnuto, že druhá žalovaná „nakoupí 51 % akcií společnosti Moravskoslezské teplárny, a. s. (dále též jen „MST“ či „společnost“) od INVESTIČNÍ A POŠTOVNÍ BANKY, a. s. (dále jen „IPB“) a „přeprodá“ je předchůdkyni první žalované za předpokladu, že v kupní smlouvě bude zakotveno právo druhé žalované jako prodávající odstoupit od prodeje části akcií a pokud předchůdkyně první žalované poskytne na celou transakci zálohu. Předchůdkyně první žalované též požadovala, aby se právo na odstoupení od prodeje části akcií týkalo pouze toho počtu kusů akcií, který bude přesahovat tzv. blokační minoritu (tedy 34%).

2/ Dne 20. prosince 1996 byla mezi IPB (jako prodávající) a druhou žalovanou (jako kupující) uzavřena smlouva o úplatném převodu cenných papírů, jejímž předmětem byl převod 1,278.850 ks zaknihovaných akcií na majitele, ISIN CS0008433652 (dále též jen „akcie“). Převáděný počet akcií

představoval 51 % akcií společnosti, akcie byly veřejně obchodovatelné.

3/ Téhož dne uzavřela druhá žalovaná (jako prodávající) a předchůdkyně první žalované (jako kupující) smlouvu o úplatném převodu cenných papírů, jejímž předmětem byl závazek prodávající předat a převést na kupující 852.564 ks akcií v hodnotě 1.577,243.400,- Kč (představující 34% akcií společnosti) nejpozději do 31. prosince 1996 a 426.286 ks akcií v hodnotě 788,629.100,- Kč (představující 17% akcií společnosti) nejpozději do 31. března 1997 (dále též jen „smlouva“).

Současně bylo dohodnuto právo prodávající odstoupit od prodeje 426.286 ks akcií.

4/ Předchůdkyně první žalované se zavázala poskytnout druhé žalované zálohu ve výši 2.365,872.500,- Kč, a to v první splátce ve výši 1.200,000.000,- Kč do 23. prosince 1996 a ve druhé splátce ve zbývajících výši 1.165,872.500,- Kč do 30. prosince 1996.

5/ Představenstvo druhé žalované na svém jednání konaném dne 14. ledna 1997 konstatovalo, že „20. prosince 1996 uzavřela druhá žalovaná smlouvu s IPB na nákup akcií společnosti a 23. prosince 1996 uzavřela smlouvu s první žalovanou; ta však projevila zájem koupit pouze blokační minoritu, pročež druhé žalované zůstalo 17 % těchto akcií.“ Dále konstatovalo, že „16. ledna 1997 se bude konat valná hromada společnosti a druhá žalovaná požádala o kooptaci svého zástupce do představenstva společnosti“.

6/ Na jednání mimořádné valné hromady společnosti konané dne 6. února 1997 bylo odvoláno z funkce všech sedm členů představenstva společnosti, bylo rozhodnuto o snížení počtu jeho členů na pět a bylo zvoleno všech pět nových členů představenstva.

7/ Právo druhé žalované odstoupit od prodeje 17 % akcií společnosti vyplývající ze smlouvy bylo na základě dodatku č. 1 smlouvy uzavřeného 23. prosince 1996 a dodatku č. 2 smlouvy uzavřeného 12. června 1997 prodlouženo do 30. listopadu 1997.

8/ Dne 28. listopadu 1997 odstoupila druhá žalovaná v souladu se smlouvou, ve znění jejích dodatků č. 1 a 2, od prodeje předmětných 426.286 ks (17 %) akcií společnosti předchůdkyni první žalované.

9/ Ze smlouvy o úplatném převodu cenných papírů uzavřené mezi druhou žalovanou (jako „povinnou prodávající“) a společností E. a. s. (jako „oprávněnou kupující“) dne 18. února 1997 vyplývá, že tyto strany uzavřely opční smlouvu, jejímž předmětem je nárok oprávněné kupující na budoucí nákup 426.286 ks akcií společnosti, a to za kupní cenu 1.850,- Kč za akcii za předpokladu, že opce bude uplatněna nejpozději do 30. listopadu 1997.

10/ Podáním označeným jako potvrzení kupní smlouvy ze dne 25. června 1997 společnost Eurobrokers a. s. oznámila druhé žalované, že trvá na plnění smlouvy ze dne 18. února 1997. Předpokládanou dobu realizace převodu akcií stanovila na říjen 1997. Realizaci prodeje předmětných akcií vzalo představenstvo druhé žalované na vědomí na svém jednání konaném dne 3. listopadu 1997.

11/ Ze sdělení Střediska cenných papírů ze dne 15. prosince 2004 vyplývá, že vážený průměr cen obchodů s akciemi společnosti ISIN CS0008433652 uskutečněných na veřejných trzích v období šesti měsíců před 28. prosincem 1996 byl 1.626,84 Kč.

12/ V rozhodném období 25. února 1997 až 26. dubna 2000 byly akcionáři společnosti též žalobkyně a/ a společnost Manhattan, investiční fond, a. s. (původní žalobkyně b/; dále též jen „Manhattan IF“).

13/ Dne 14. března 2000 prodala Manhattan IF akcie společnosti Prague Associates (Cyprus) Limited za cenu 1.222,50 Kč za akcii. Žalobkyně a/ prodala akcie společnosti dne 31. března 2000 společnosti PRAGUE ASSOCIATES LIMITED, a to za cenu 1.450,- Kč za akcii.

14/ Manhattan IF (jako postupitelka) postoupila postupní smlouvou ze dne 23. února 2005 společnosti Prague Capital Partners, s. r. o. (jako postupnici) pohledávku za první a druhou žalovanou z titulu náhrady škody vzniklé v důsledku porušení povinnosti žalovaných učinit veřejný návrh smlouvy o koupi akcií ve smyslu § 183b odst. 1 zákona č. [513/1991](#) Sb., obchodního zákoníku (dále jen „obch. zák.“), ve znění účinném do 30. června 1997 (dále též jen „pohledávka“), ve výši 14,396.113,- Kč s příslušenstvím.

15/ Postupní smlouvou ze dne 17. června 2005 postoupila Prague Capital Partners, s. r. o. tutéž pohledávku postupnici LANGUAGES AT WORK s. r. o.

16/ Postupními smlouvami uzavřenými též dne 17. června 2005 postoupila LANGUAGES AT WORK s.

r. o. část pohledávky ve výši 6,767.869,- Kč s příslušenstvím žalobkyni b/ a část pohledávky ve výši 7,628.244,- Kč s příslušenstvím žalobkyni c/.

Soud prvního stupně uvedl, že žalobkyně jsou v projednávané věci aktivně legitimovány, přestože nebyly účastníky hmotněprávního vztahu, který zakládá jimi tvrzené právo na náhradu škody (akcionáři společnosti), neboť předložené postupní smlouvy jsou dostatečně určité a srozumitelné, a měly tedy za následek změnu v osobě věřitele postupované pohledávky.

Ačkoli shodnými tvrzeními účastníků řízení bylo prokázáno, že žalované byly majitelkami celkem 51 % akcií společnosti, přičemž tyto akcie byly veřejně obchodovatelné, soud uzavřel, že žalovaným nevznikla povinnost učinit veřejný návrh smlouvy o koupi akcií ve smyslu § 183b odst. 1 obch. zák., ve znění účinném do 30. června 1997, neboť nebylo prokázáno, že tyto jednaly ve shodě ve smyslu § 66b obch. zák. O jednání ve shodě jde přitom tehdy, nabyly-li dotčené osoby rozhodný podíl ve společnosti se shodným cílem.

Podle názoru soudu přitom shodný cíl žalovaných nevyplývá

- z tvrzení žalobkyň, podle nichž bylo na společnost Drach Trading Limited (dále též jen „DTL“) různými transakcemi převedeno ze společnosti a předchůdce první žalované přes 900 mil Kč, neboť tyto transakce nastaly až „po ovládnutí společnosti“,
- z dohody mezi žalovanými ohledně shodného výkonu hlasovacích práv na valné hromadě společnosti konané 6. února 1997, neboť pouhý shodný výkon hlasovacích práv akcionářů na valné hromadě neprokazuje jejich jednání ve shodě. Z provedeného dokazování přitom nevyplývá, že mezi žalovanými existovala dohoda, „která by následně měla reflexi ve snížení počtu členů představenstva ze 7 na 5, z nichž 4 byli zástupci žalovaných“,
- z tvrzení, podle nichž „od února 1997 začala společnost provádět obchody, na kterých prodávala a které nebyly výhodné ani pro OKD, a. s., vydělávala na nich DTL“, neboť nebylo prokázáno, že prospěch z těchto úkonů měly žalované, alespoň prostřednictvím DTL, a chybí taktéž jakýkoli důkaz o propojení mezi DTL a první žalovanou,
- ze skutečnosti, že cena, za niž bylo s akciemi společnosti obchodováno na veřejných trzích v době před a po nabytí majoritního podílu žalovanými, byla rozdílná, neboť tato skutečnost není pro posouzení shodného cíle žalovaných nijak rozhodná,
- ze způsobu, jakým žalované rozhodný podíl ve společnosti nabyly, neboť druhá žalovaná nepřipravovala realizaci investice do společnosti „v součinnosti“ s první žalovanou a jejich záměry při koupi akcií společnosti byly odlišné,
- ani ze způsobu, jakým E. a. s. akcie společnosti dále převedla na francouzskou obchodní společnost, stejně jako ze dvou „nestandardních obchodů“ (koupě polského uhlí za účasti společnosti TCHAS spol. s r. o. a nákup 49 % akcií společnosti Teplárny Karviná a. s.), neboť tyto nelze považovat za úkony směřující k ovládnutí cílové společnosti a navíc tyto úkony proběhly v prosinci 1997, tedy v době, kdy žalovaným - podle obsahu žaloby - povinnost učinit veřejný návrh na uzavření smlouvy již dávno svédčila.

Kromě toho, že nebylo prokázáno porušení povinnosti žalovaných, uzavřel soud, že výpočet výše žalované škody neodpovídá kritériím uvedeným v § 183c odst. 3 obch. zák., neboť výpočet průměrné ceny nezachycuje pouze tzv. anonymní obchody, jež jsou pro posouzení výše průměrné ceny akcií rozhodné, když v rozhodné době Středisko cenných papírů nerozlišovalo tzv. přímé a nepřímé obchody s akciemi, čímž je průměrná cena významně ovlivněna.

Odvolací soud, poté, co usnesením ze dne 13. října 2010, č. j. 8 Cmo 125/2010-286, potvrdil usnesení ze dne 10. března 2010, č. j. 30 Cm 64/2001-260, jímž soud prvního stupně zastavil řízení o odvolání žalobkyň a/ a b/, v záhlaví označeným rozsudkem rozhodl o odvolání žalobkyně c/.

Odvolací soud uzavřel, že právo odpovídající povinnosti žalovaných učinit veřejný návrh smlouvy o koupi akcií svědčí pouze osobám, které byly v době tvrzené rozhodné skutečnosti ostatními (minoritními) akcionáři společnosti. Původní žalobkyně b/ - Manhattan IF - jakožto akcionářka společnosti prodejem akcií ztratila toto právo, jež se neobnovilo ani následným nabytím dalších akcií společnosti. Tvrzená pohledávka na náhradu škody proto původní žalobkyni b/ nevznikla, a nemohla tak být ani postupnými smlouvami ze dne 23. února 2005 a 17. června 2005 postoupena na žalobkyni c/.

Nadto, i kdyby žalovaným povinnost učinit veřejný návrh smlouvy o koupi akcií vznikla, vzniklo by ostatním akcionářům společnosti dle názoru odvolacího soudu pouze právo na to, aby vůči nim byla tato veřejná nabídka učiněna, nikoliv též právo na náhradu škody vzniklé porušením této povinnosti, neboť obchodní zákoník v rozhodném znění takovou sankci (vznik odpovědnosti za vzniklou škodu) neupravoval.

Žalobkyně c/ (resp. ani její předchůdkyně) se svého práva na předložení veřejné nabídky smlouvy nedomáhala a řízení o uložení povinnosti žalovaným ani nezažila, ani se takového řízení neúčastnila. Netvrdila ani neprokazovala svůj úmysl prodat akcie žalovaným, což je - dle názoru odvolacího soudu - dalším samostatným důvodem pro závěr, že uplatněný nárok není důvodný.

Jen pro úplnost odvolací soud uvedl, že dalším důvodem pro zamítnutí žaloby je též skutečnost, že vznik povinnosti žalovaných učinit veřejný návrh smlouvy o koupi akcií nebyl v řízení prokázán, neboť nebylo prokázáno, že jednání žalovaných směřovalo k dosažení shodného cíle, a to přesto, že předchůdkyně první žalované financovala nákup 51 % akcií společnosti druhou žalovanou; ta sice akcie nabyla, nikoliv však pro první žalovanou, a byla sice významným, stále však minoritním akcionářem, a to i po uskutečnění této transakce (převodu 17 % akcií na společnost Eurobrokers a. s.), což rozhodně nebylo cílem první žalované a jejího „podílu“ na uvedené transakci.

Žalobkyně c/ napadla rozhodnutí odvolacího soudu v celém rozsahu dovoláním, jehož přípustnost opírá o ustanovení § 237 odst. 1 písm. c/ zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), uplatňujíc přitom dovolací důvod dle § 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř. a navrhuje, aby rozhodnutí odvolacího soudu bylo zrušeno a věc byla vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Dovolatelka nesouhlasí se závěrem odvolacího soudu, podle něhož uplatněná pohledávka na náhradu škody původní žalobkyni b/ Manhattan IF nevznikla z důvodu, že jmenovaná prodejem akcií ztratila oprávnění požadovat po žalovaných učinění veřejného návrhu smlouvy na koupi akcií, a nemohla být proto postoupena na žalobkyni c/.

Namítá, že pohledávka na náhradu škody vzniklé porušením povinnosti veřejný návrh smlouvy učinit původní žalobkyni b/ vznikla okamžikem, kdy žalované tuto povinnost nesplnily, a ze skutečnosti, že následně Manhattan IF přestala být akcionářkou společnosti, na závěr o neexistenci žalobou uplatněné pohledávky usuzovat nelze.

Žalované dle názoru dovolatelky odpovídají za vzniklou škodu podle § 757 ve spojení s § 373 a násl. obch. zák., neboť jde o škodu způsobenou porušením povinnosti stanovené obchodním zákoníkem, přičemž byly splněny všechny předpoklady vzniku dané odpovědnosti za škodu.

Dovolatelka zpochybňuje též závěr odvolacího soudu, podle něhož je dalším (samostatným) důvodem pro zamítnutí žaloby skutečnost, že původní žalobkyně b/ se neúčastnila řízení o uložení povinnosti učinit veřejný návrh smlouvy a netvrdila ani neprokázala svůj úmysl akcie žalovaným prodat.

Uvádí, že předpokladem vzniku nároku na náhradu škody není účast na řízení o uložení povinnosti učinit veřejný návrh smlouvy o koupi akcií, ani to, aby se žalobkyně domáhaly splnění této povinnosti

jakkoli jinak, neboť obchodní zákoník podmiňuje vznik odpovědnosti za škodu pouze porušením právní povinnosti škůdcem, vznikem majetkové újmy u poškozeného a příčinnou souvislostí mezi vznikem újmy a porušením dané právní povinnosti. Okolnosti, které by v dané situaci vylučovaly vznik nároku na náhradu škody, přitom obchodní zákoník ani jiný zákon nestanoví.

Dovolatelka napadá rovněž závěr odvolacího soudu, podle něhož jednání žalovaných ve shodě, podmiňující vznik jejich odpovědnosti za uplatňovanou škodu, nebylo v řízení prokázáno. Namítá, že jde o pouhé „nijak nezdůvodněné konstatování“, neboť odvolací soud tento závěr nepodepřel žádnou logickou úvahou ani nezdůvodnil, na základě kterých provedených důkazů k tomuto závěru dospěl, resp. proč velké množství důkazů, jež měly sloužit k prokázání jednání ve shodě, provedeno nebylo.

První žalovaná ve vyjádření k dovolání zpochybňuje dovolací námitky a navrhuje, aby Nejvyšší soud dovolání odmítl, popř. zamítl a uložil dovolatelce povinnost nahradit první žalované náklady dovolacího řízení.

Nejvyšší soud shledává dovolání přípustným podle § 237 odst. 1 písm. c/ o. s. ř., neboť odvolací soud posoudil předpoklady vzniku práva na náhradu škody vzniklé v důsledku porušení povinnosti učinit veřejný návrh smlouvy o koupi akcií v rozporu s hmotným právem (§ 183b odst. 1 obch. zák.) a (po vydání napadeného rozhodnutí přijatou) judikaturou Nejvyššího soudu.

Závěr, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam, přitom Nejvyšší soud přijal s vědomím faktu, že Ústavní soud nálezem pléna ze dne 21. února 2012, sp. zn. Pl. ÚS 29/11, zrušil ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. až uplynutím 31. prosince 2012, a s přihlédnutím k tomu, že v době podání dovolání měl dovolatel právo legitimně očekávat, že splnění podmínek formulovaných ustanovením § 237 odst. 1 písm. c/, odst. 3 o. s. ř. povede k věcnému přezkumu jím podaného dovolání.

S ohledem na dobu, kdy měla žalovaným vzniknout povinnost učinit veřejný návrh smlouvy na koupi akcií, je pro další úvahy Nejvyššího soudu rozhodné znění níže uvedených ustanovení obchodního zákoníku účinné k 24. únoru 1997, tedy naposledy ve znění zákona č. [142/1996 Sb.](#)

Z ustanovení § 66b obch. zák. vyplývá, že za jednání ve shodě se pro účely tohoto zákona považuje jednání směřující k dosažení shodného cíle uskutečněné mezi a/ právnickou osobou a jejími společníky nebo členy, statutárními orgány, členy statutárních orgánů, dozorčích orgánů, zaměstnanci právnické osoby, kteří jsou v přímé řídicí působnosti statutárního orgánu nebo jeho člena, prokuristy, likvidátory, správci konkursní podstaty či vyrovnacími správci této právnické osoby a osobami jim blízkými anebo mezi kterýmikoliv výše uvedenými osobami, b/ osobami, které uzavřely dohodu o shodném výkonu hlasovacích práv v jedné společnosti v záležitostech týkajících se jejího řízení bez ohledu na platnost či neplatnost takové dohody (§ 186d), c/ ovládající a ovládanou osobou anebo mezi osobami ovládanými přímo nebo zprostředkovaně stejnou ovládající osobou.

Podle § 183b odst. 1 obch. zák. pokud jsou akcie společnosti veřejně obchodovatelné, je akcionář, který získá buď sám, nebo společně s jinými osobami jedním ve shodě (§ 66b) podíl na veřejně obchodovatelných akciích, s nimiž je spojeno hlasovací právo (dále jen „podíl na veřejně obchodovatelných akciích“), v rozsahu jedné poloviny, a dále v rozsahu dvou třetin nebo tři čtvrtin součtu jmenovité hodnoty všech akcií společnosti, s nimiž je spojeno hlasovací právo, anebo tento podíl překročí, povinen učinit veřejný návrh smlouvy o koupi ostatních veřejně obchodovatelných akcií této společnosti, s nimiž je spojeno hlasovací právo, do 60 dnů ode dne, který následuje po dnu, v němž akcionář kdykoliv tento podíl získá nebo překročí. Pro účely tohoto ustanovení se prioritní akcie, u nichž stanovy vylučují hlasovací právo, považují za akcie, s nimiž není spojeno hlasovací právo, a to i v případech, kdy podle zákona toto hlasovací právo dočasně nabývají.

Z ustanovení § 373 obch. zák. vyplývá, že kdo poruší svou povinnost ze závazkového vztahu, je povinen nahradit škodu tím způsobenou druhé straně, ledaže prokáže, že porušení povinností bylo způsobeno okolnostmi vylučujícími odpovědnost.

Podle § 757 obch. zák. pro odpovědnost za škodu způsobenou porušením povinností stanovených tímto zákonem platí obdobně ustanovení § 373 a násl.

V rozsudku ze dne 26. října 2011, sp. zn. 29 Cdo 5290/2009, jenž je veřejnosti, stejně jako další rozhodnutí uvedená níže (není-li uvedeno jinak), dostupný na jeho webových stránkách, Nejvyšší soud formuloval a odůvodnil závěr, podle něhož aktivní věcná legitimace k žalobě o uložení povinnosti učinit veřejný návrh smlouvy o koupi akcií podle ustanovení § 183b odst. 1 obch. zák., ve znění účinném do 31. března 1998, svědčí zásadně pouze akcionářům, kteří byli vlastníky akcií k poslednímu dni lhůty pro splnění povinnosti učinit veřejný návrh, stejně jako závěr, podle něhož na nabyvatele akcií, kteří akcie nabyli po uplynutí lhůty k učinění veřejného návrhu, právo domáhat se vůči povinnému akcionáři (splněním povinnosti učinit veřejný návrh) ukončení své účasti v cílové společnosti nepřechází.

Tyto závěry se obdobně prosadí i ve vztahu ke znění § 183b obch. zák. rozhodnému pro projednávanou věc.

Nejpozději prodejem akcií (v březnu 2000) tedy právní předchůdkyně dovolatelky (původní žalobkyně b/) ztratila právo domáhat se uložení povinnosti učinit veřejný návrh smlouvy, a toto právo tak na dovolatelku nemohlo být postoupeno.

Neučiní-li však akcionář, který získal rozhodný podíl na veřejně obchodovatelných akciích, ve lhůtě určené ustanovením § 183b odst. 1 obch. zák. veřejný návrh, porušuje tím svou zákonnou povinnost vůči těm akcionářům, kteří byli vlastníky akcií k poslednímu dni lhůty pro učinění povinného veřejného návrhu. Tito akcionáři se proto mohou – vedle nároku na uložení povinnosti učinit veřejný návrh smlouvy – domáhat vůči povinnému akcionáři taktéž náhrady škody, která jim byla porušením této zákonné povinnosti způsobena.

Právo na náhradu škody způsobené porušením povinnosti učinit veřejný návrh (ve lhůtě stanovené zákonem) přitom akcionářům, kteří byli vlastníky akcií k poslednímu dni této lhůty, zůstává zachováno i přes (pozdější) ukončení jejich účasti v ovládnuté společnosti (srov. obdobně též rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 5290/2009).

Jelikož předmětem postupných smluv ze dne 25. února 2005 a 17. června 2005 bylo právo na náhradu škody způsobené porušením povinnosti učinit veřejný návrh smlouvy, jež postupitelce svědčilo i po zániku její účasti ve společnosti, mohlo být toto právo postoupeno žalobkyni c/.

Právo akcionářů domáhat se uložení povinnosti učinit veřejný návrh smlouvy o koupi akcií podle ustanovení § 183b odst. 1 obch. zák. a právo na náhradu škody vzniklé porušením této povinnosti jsou totiž samostatné nároky uplatnitelné vedle sebe, resp. nezávisle na sobě. Jinými slovy, uplatnění práva na náhradu škody tak není nikterak podmíněno předchozím uplatněním práva na uložení dané povinnosti, neboť zákon takový předpoklad v žádném ustanovení nevymezuje.

Opačné závěry odvolacího soudu tedy nejsou správné.

S ohledem na skutečnost, že ke vzniku povinnosti žalovaných učinit veřejný návrh smlouvy by vedlo v projednávané věci pouze nabytí rozhodného podílu uvedeného v § 183b obch. zák. jednáním ve shodě ve smyslu § 66b obch. zák., měly soudy povinnost zabývat se tím, zda z rozhodných skutkových zjištění daný závěr vyplývá, či nikoliv.

Přestože odvolací soud (stejně jako soud prvního stupně) uzavřel, že o jednání ve shodě v projednávané věci nešlo, neboť nebyl prokázán shodný cíl obou žalovaných při nabytí rozhodného podílu ve společnosti, z odůvodnění rozhodnutí odvolacího soudu plyne, že tento závěr soud učinil „jen pro úplnost“ (jako obiter dictum), aniž průkaz jednání ve shodě podrobil kritériím vymezeným zákonem (ustanovením § 66b obch. zák. v rozhodném znění) a soudní judikaturou, resp. aniž by případná úvaha odvolacího soudu v tomto směru našla odraz v odůvodnění jeho rozhodnutí.

Z rozsudku Nejvyššího soudu uveřejněného ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod číslem 106/2011 přitom vyplývá, že aby bylo možno určité osoby považovat za jednající ve shodě ve smyslu ustanovení § 66b odst. 1 obch. zák., musí jejich vzájemné srozumění směřovat k nabytí, postoupení, výkonu či jiné dispozici s hlasovacími právy v určité osobě a k tomuto cíli musí být směřováno proto, aby osoby takto jednající ovlivnily chování této osoby. Teprve tehdy, jsou-li splněna všechna uvedená kritéria, lze dotčené osoby považovat za jednající ve shodě.

Rovněž tento závěr se obdobně prosadí i ve vztahu ke znění § 66b obch. zák. rozhodnému pro projednávanou věc.

V dalším fázi řízení proto odvolací soud nepřehlédne, že předchůdkyně první žalované financovala nákup 51 % podílu na základním kapitálu společnosti, který provedla druhá žalovaná; ta jej převedla na předchůdkyni první žalované (34 % podíl bezpodmínečně, ke zbývajícím 17 % podílu si ponechala „právo odstoupit“ od prodeje). Ohledně 17 % podílu na základním kapitálu společnosti druhá žalovaná sice následně 28. listopadu 1997 od prodeje „odstoupila“ a akcie společnosti prodala E. a. s., ovšem již 6. února 1997 na valné hromadě společnosti bylo zvoleno nové, pětičlenné představenstvo společnosti, v němž byli dva zástupci předchůdkyně první žalované a dva zástupci druhé žalované. I tyto skutečnosti odvolací soud zvaží při posuzování otázky, zda předchůdkyně první žalované a druhá žalovaná jednaly ve shodě ve smyslu § 66b obch. zák.

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušení řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)